

Машіка Г.В.
mashika.g.v@i.ua

Мар'ян Д.І.
denus141997@gmail.com

Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

Сучасна соціально-економічна ситуація нашої держави вимагає ведення господарства, яке за мінімально негативного впливу на довкілля могло б забезпечити стійкий економічний розвиток. Нині більшість вітчизняних науковців вважає, що власне рекреаційне господарство повинне бути пріоритетним. Загальновизнано, що туризм є видом діяльності, що має важливе значення в житті сучасного суспільства. Він перетворився на змістовну форму використання вільного часу окремих осіб і на основний засіб міжособистісних зв'язків, а також політичних, економічних і культурних контактів. Робота в галузі туризму обов'язково передбачає всеохоплюючий облік туристичних ресурсів як у цілому по країні, так і за окремими регіонами.

Справжньою скарбницею вітчизняного туристичного бізнесу є Карпатський регіон, до складу якого входять чотири області: Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька і Закарпатська (рис.1).

Карпатський регіон, такий багатий з позицій біологічного, кліматичного, природного, історичного, національного і культурного розміщення, є надзвичайно привабливим туристичним простором, який підлягає освоєнню для задоволення естетичних потреб гостей. Численні природні й культурні визначні пам'ятки і місця, за умови грамотної експлуатації та рекламування, можуть стати джерелом істотних доходів для скарбниці України, місцевого самоуправління різних рівнів і, власне, для самих жителів нашої держави,

завдяки створенню туристичним бізнесом нових робочих місць.

Рис.1 Карпатський регіон

Вважається, що завдяки ефекту мультиплікації одне робоче місце в туризмі створює сім нових робочих місць в інших галузях і секторах, пов'язаних із туризмом корпоративним ланцюгом [1, с.55].

Одним із стратегічних напрямків розвитку Карпатського регіону є пріоритетне освоєння його рекреаційного потенціалу. Для підтвердження обґрунтованості цього вибору можна навести такі основні аргументи: наявність природно-ресурсної бази; вигідне географічне положення; фактор територіального поділу праці; екологічний феномен території; соціально-економічна специфіка гір; економічна конкурентоспроможність рекреаційної сфери.

На даний час економіко-статистична оцінка туристичної сфери на будь-якій придатній для туризму території, ведеться за трьома основними напрямками: оцінка економічного впливу; оцінка соціального впливу і взаємодії туристів і місцевого населення; оцінка екологічної дії туризму.

Найбільш дослідженим є перший напрям, хоча соціальний і екологічний вплив туризму на сталий розвиток туристських територій також є надзвичайно важливим. Окрім суттєвого економічного впливу туризм здійснює соціальний вплив на туристичні і рекреаційні території. Проблема соціального впливу туризму має цілий ряд аспектів, і, перш за все регіональний. Особливої значущості подібні дослідження набувають, коли досліджується соціальне значення туризму для регіонів з туристично-рекреаційною спеціалізацією, жителі яких випробовують на собі вплив рекреації і туризму не як споживачі, а як приймаюча сторона [2].

За адміністративно-територіальним поділом Закарпатська область має 13 районів, котрі різняться між собою в плані культури та менталітету, на які вплинули історичні події, потенціалом, а також туризмом.

Межування на західному кордоні України з чотирма центральноевропейськими державами – Польщею, Словаччиною, Угорщиною і Румунією сприяє розвитку недорогого (особливо для мешканців країн Євросоюзу) відпочинку, а переважання сільського населення краю (70%) успішно демонструє розвиток одного із секторів розвитку туристичної галузі – сільського туризму. Тому сьогодні туристично-рекреаційна галузь є пріоритетним напрямком розвитку економіки області. Мальовничі ландшафти, природні об'єкти (озеро Синевир, солоні озера та інші), багаті культурні, історичні, етнічні традиції, широка мережа туристично-рекреаційних та санаторно-лікувальних закладів дають можливість розвивати різні види туристичної діяльності. Зростає зацікавленість іноземних туристів у відвідинах регіону. Закарпаття має унікальні передумови формування на ринкових засадах рекреаційно-туристичного комплексу, а саме: 1) географічні – вигідне географічне положення (область є воротами України у Західну Європу) створює їй певні переваги для прискореної інтеграції в європейські структури, єдина область України, яка межує з чотирма центральноевропейськими державами; пам'ятний знак "Центр Європи" встановлено поблизу с. Ділове Рахівського району; 2) історичні – своєрідність краю, де збереглась висока культура

господарювання, традиції і навиків місцевого населення, що у поєднанні з близькістю країн Західної Європи створює передумови для швидкої адаптації населення до ринкових умов господарювання; 3) природні – наявність унікальних природних ресурсів: мінеральних вод, лісів, значних запасів підземних і поверхневих вод, інших корисних копалин індустріального значення, ландшафтно-кліматичних зон (на Закарпатті знаходиться найбільша вершина Українських Карпат – гора Говерла (2061); єдина в Україні Долина нарцисів – поблизу м. Хуст; високогірне озеро Синевир, розташоване на висоті 989 м); 4) рекреаційні – область володіє потужним природним потенціалом для санаторно-курортного лікування та оздоровлення людей, який може перетворити рекреаційну сферу в одну з провідних галузей економіки області; 5) екологічні – порівняно низький рівень антропогенного забруднення довкілля та виняткова екологічна роль Карпат сприяють позитивному іміджу області; 6) транспортні – розвинута мережа автомобільних доріг та залізниць з врахуванням зручного географічного положення може принести реальну вигоду області [3].

Слід зауважити, що рівень розвитку туризму по районах не однаковий, так як ресурси розподілені нерівномірно. Щоб переконатися в цьому достатньо взяти два райони Закарпатської області і провести їх SWOT-аналіз.

Список використаних джерел

1. Алмашій Я.І. Особливості туристичної діяльності в Закарпатській області. Електронний ресурс.
2. Бошота Н. В. Туризм як пріоритетний напрям розвитку економіки регіону. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: ([http://ird.gov.ua/sep/sep20143\(107\)/sep20143\(107\)_528_PappVV, BoshotaNV.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20143(107)/sep20143(107)_528_PappVV, BoshotaNV.pdf))
3. Школа М.І. Розвиток туристичного бізнесу: [навч. посібник]. – Чернівці: Книги-XXI, 2007. – 292 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>